

Практикум из историје опште књижевности 4

Врста и ново студија: основне академске, 4. семестар

Предавач: проф. др Оливера Жижовић

Статус предмета: обавезни, група 08; број ЕСПБ: 3

100 поена које носи Практикум 4 расподељени су на следећи начин:

-похађање наставе: до 10 поена

-презентација (излагање на одабрану тему из програма): до 10 поена

-активност на часу: до 10 поена

-тест: до 70 поена

Након сагледавања жанровског гранања, положаја и развоја европског романа у XVIII веку, уз осврт на друштвено-историјски и културни контекст (у Енглеској и Француској), пажња ће бити усредсређена на основне одлике просветитељства.

Посредством студентских презентација изабраних текстова – теоријских, проблемских и интерпретативних – уследиће ближе упознавање не само са идејама, књижевним одликама, жанровима, уметничким поступцима и репрезентативним делима насталим у овом раздобљу већ и са књижевно-теоријским проблемима и поставкама значајним за даљи развој романа.

-Жанрови европског романа XVIII века

-Положај и развој романа у XVIII веку

-Друштвено-историјски и културни контекст XVIII века: Енглеска и Француска

-Просветитељство, енциклопедисти, сентиментализам

Презентације:

1) Јелезар Мелетински, „Пикарски роман“, „Од пикарског до друштвено-свакидашњег романа“ и „Од галантног до аналитичког романа и од аналитичког романа до жанровске синтезе“, у: *Увод у историјску поетику епа и романа*, Београд, 2009, 332-403.

2) а) Марвин Пери, „Доба просветитељства: афирмација разума и слободе“, у: *Интелектуална историја Европе*, Београд, 2000, стр. 165-225.

б) Имануел Кант, *Шта је просвећеност?*, у: Кант, Фуко, Хабермас, *О просвећености*, Нови Сад, 2004, стр. 7-18.

3) Ian Watt, „Robinson Crusoe, individualism and the novel“, у: *The Rise of the Novel: Studies in Defoe, Richardson and Fielding*, London, 1957, (17 str. PDF)

4) Томас Кејмер, „Робинсон Крусо између религије и политике“, *Oxford World's Classics, Robinson Crusoe*, ed. Thomas Keymer & James Kelly

<http://rizom.rs/2017/02/19/robinzon-kruso-izmedu-religije-politike-tomas-kejmer/>

5) а) Франц Штанцл, „Роман у првом лицу“, у: *Типичне форме романа*, Нови Сад, 1987, стр. 48-73.

б) Вејн Бут, „*Тристрам Шенди* и проблем формалне повезаности“, „Три формалне традиције: комични роман, збирка и сатира“, „Јединство *Тристрама Шендија*“, „Шендијевски коментар: добар и лош“, [део VIII поглавља], у: *Реторика прозе*, Београд, 1976, 244-266.

в) Виктор Шкловски, „Стернов *Тристрам Шенди* и теорија романа“, у: *Ускрснуће*

ријечи, Загреб, 1969, 103-133.

6) J. Paul Hunter, „Gulliver’s Travels and the later writings“, u: *The Cambridge Companion to Jonathan Swift*, ed. Christopher Fox, Cambridge University Press, 2003, str. 216-233.

7) а) Јелена Новаковић, „Жан-Жак Русо и (по)етика искрености и истинитости“, *Филолошки преглед*, XL, 2013 / 2, 9-19.

http://www.fil.bg.ac.rs/fpregled/pdf/2013_2.pdf

б) „Епистоларни роман“, *Речник књижевних родова и врста*, редакција: Гжегож Газда, Словиња Тинецка Маковска, Београд, 2015, 350-358.

8) а) Жан Русе, „Један књижевни облик: роман у писмима“, у: *Облик и значење*, Сремски Карловци–Нови Сад, 1993, 103-147.

б) Жан Старобински, „Волтерова двоцевка: О филозофском стилу *Кандида*“, у: *Од бољке и лек: критика и оправдање притворности у веку просвећености*, Сремски Карловци–Нови Сад, 2014, 145-171.

Напомена: текстови предвиђени за презентације биће доступни свим студентима у виду фотокопије (reader-a).

*

Романи: Данијел **Дефо**, *Робинсон Крусо*, превео Владета Поповић
Лоренс **Стерн**, *Тристрам Шенди*, превео Станислав Винавер
Џонатан **Свифт**, *Гуливерова путовања*, превео Сретен Марић
Жан-Жак **Русо**, *Исповести*, превели Радмила Стојановић и Боривој Глишић
Шодерло де **Лакло**, *Опасне везе*, превео Душан Милачић
Волтер, *Кандид*, превео Милан Предић

Пример испитног теста

1. Ко су били *енциклопедисти* и у чему је њихов значај?
2. Које су кључне одлике епистоларног романа?
3. На који начин Кант дефинише *просвећеност*?
4. Шта је *емпиризам*, ко је његов главни представник и на који начин је утицао на мисао 18. века?
5. Какав је однос просветитељства и Француске револуције?
6. Описати у кратким цртама Робинсонов боравак на острву од бродолома до сусрета са Петком у Дефоовом роману *Робинсон Крусо*.
7. Навести пет примера сатире усмерене на енглеско и европско друштво у Свифтовим *Гуливеровим путовањима*.
8. Због чега се о Жан-Жаку Русоу некада говори као о „званичној опозицији у оквиру просветитељства“? У чему је његова специфичност?
9. Дати у краћим цртама портрете Тобија и Трима у Стерновом *Тристраму Шендију*. Које књижевне јунаке је Стерн имао у виду при грађењу ових јунака?
10. Укратко представити карактер и судбину Кандида из истоименог Волтеровог романа.
11. Која је улога маркизе де Метреј у Лаклоовим *Опасним везама*?